CURTEA DE APEL NORD

Dosarul nr. 21rji-28/2026 Judecătoria Orhei, sediul Rezina
1-25155664-03-21rji-22012026 Judecător: Igor Negreanu

D E C I Z I E
În numele Legii

23 iunie 2026 mun. Bălți

Colegiul penal al Curții de apel Nord
În componența:
Președintele completului, judecătorul: Ghenadie Liulca
Judecătorii: Aurelia Andronache și Victoria Robu

judecând în ordine de recurs, fără participarea părților, recursul directorului interimar al Penitenciarului nr. 17 Rezina, Adrian Paterău, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 19 decembrie 2025 privind admiterea plângerii condamnatului Grosu Ion depusă împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale,

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul-raportor, ținând cont de argumentele invocate în recurs, în raport cu materialele cauzei şi prevederile legii în vigoare, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă :

La 05.11.2025, în adresa Judecătoriei Orhei, sediul Rezina a parvenit spre examinare plângerea condamnatului Grosu Ion împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

În motivarea plângerii condamnatul indică că se deține în Penitenciarul nr. 13 Chișinău și nr. 17 Rezina în condiții de detenție precare, în lipsa spațiului suficient ce trebuie să revină unui condamnat, lipsa asistenței medicale de calitate şi a ventilării, prezența ciupercii de mucegai pe pereți, lipsa accesului la sala de sport şi la biserică, calitatea proastă a mâncării.

Grosu Ion solicită reducerea termenului de pedeapsă odată cu constatarea încălcării drepturilor garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și libertăților fundamentale referitor la condițiile de detenție.

Prin încheierea Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 19 decembrie 2025 a fost admisă plângerea condamnatului Grosu Ion împotriva administrației instituției penitenciare referitoare la condițiile de detenție care, afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale.

S-a constat faptul că, Grosu Ion a fost deținut în Penitenciarele nr.13 Chișinău şi nr.17 Rezina în calitate de condamnat în perioada 18.03.2025 – 02.12.2025 inclusiv, adică o perioadă de 260 zile în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenţia pentru apărarea drepturilor omului si a libertăților fundamentale

În condițiile art. 473^4 alin. (4) CPP, s-a redus pedeapsa condamnatului Grosu Ion, cu 26 zile, pentru perioada de 260 zile, cu calcularea a 1 zi de reducere pentru 10 zile de detenție.

S-a obligat administrația instituției penitenciare nr. 17 Rezina, potrivit art. 473^4 alin. (3) CPP, să înlăture condițiile precare de detenție în termen de 15 zile, după expirarea căruia instituția penitenciară informează instanța de judecată despre executarea încheierii.

Exercitarea căilor de atac:

Dezacord cu soluția adoptată pe caz și-a expus directorul interimar al Penitenciarului nr. 17 Rezina, Adrian Paterău, prin care a solicitat admiterea recursului, casarea încheierii, rejudecarea cauzei, cu pronunțarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care plângerea condamnatului Grosu Ion să fie respinsă ca neîntemeiată.

În motivarea recursului s-a invocat că pe perioada detenției lui Grosu Ion în Penitenciarele nr.13 Chișinău şi nr.17 Rezina nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman și/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiții a executării detenției, fiind descrise toate condițiile de detenție, concluzionându-se că acestea nu pot fi calificate ca inumane și degradante, adică contrare prevederilor art. 3 CEDO.

La fel, la examinarea plângerii lui Grosu Ion instanța n-a luat în considerație particularitățile individuale pentru fiecare caz în parte, aceasta fiind examinată prin prisma condițiilor generale din instituțiile penitenciare.

Argumentele părților:

Potrivit prevederilor art.447 alin. (1), (2) Cod de procedură penală, recursul se judecă în termen rezonabil, fără prezența părților la proces. Instanța de recurs fixează data examinării şi dispune să se comunice pârților la proces despre aceasta, cu acordarea dreptului depunerii referinței.

Respectând principiul contradictorialității, instanța de recurs a fixat data examinării recursului şi a dispus să se comunice părților la proces despre aceasta,

cu acordarea dreptului depunerii referinței, însă, până la data examinării recursului, părțile nu au depus referință asupra recursului declarat.

Aprecierea instanței de recurs:

Examinând încheierea atacată prin prisma motivelor de recurs invocate, cercetând materialele cauzei, Colegiul penal consideră necesar de a respinge recursul directorului interimar al Penitenciarului nr. 17 Rezina, Adrian Paterău, declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 19 decembrie 2025, ca fiind nefondat, reieșind din următoarele considerațiuni:

În conformitate cu art. 437 alin. (1) pct. 4) Cod de procedură penală, pot fi atacate cu recurs alte hotărâri penale pentru care legea prevede această cale de atac.

Conform art. 448 alin. (1) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța verifică legalitatea şi temeinicia hotărîrii atacate pe baza materialului din dosarul cauzei şi a oricăror documente noi prezentate în instanța de recurs.

Potrivit art. 449 alin. (1) pct. 1) lit. a) Cod de procedură penală, judecând recursul, instanța adoptă una din următoarele decizii: respinge recursul, menținând hotărârea atacată, dacă recursul este nefondat.

În susținerea soluției adoptate Colegiul penal reține că, potrivit art.469 alin. (1) pct.17[1]) Cod de procedură penală, la executarea pedepsei, instanța de judecată soluționează chestiunile cu privire la constatarea condițiilor de detenție a condamnaților.

Din materialele cauzei penale instanța de fond a reținut că, Grosu Ion a fost condamnat prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03.02.2021, în baza art. 1***** Cod penal, și prin prisma art. 84 alin. (1) Cod penal fiindu-i stabilită pedeapsa definitivă cu închisoare pe un termen de 8 ani, cu executarea în penitenciar de tip închis.

În speță, Colegiul penal reține că în plângerea înaintată s-a solicitat constatarea aflării condamnatului Grosu Ion în detenție în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale în Penitenciarul nr. 6 Soroca, cu reducerea pedepsei.

Potrivit raportului administrației instituției penitenciare, se invocă că Grosu Ion s-a deținut în Penitenciarele nr.13 Chișinău şi nr.17 Rezina în condiții de detenție acceptabile, care au corespuns minimului necesar, ultimul nefiind marginalizat sub nici un aspect inuman si/sau degradant.

Astfel, analizând încheierea recurată în raport cu argumentele recurentului, Colegiul penal constată temeinicia soluției instanței inferioare în partea ce ține de constatarea faptului că, Grosu Ion a fost deținut în perioada 18.03.2025 - 02.12.2025, în total 260 zile, în Penitenciarele nr.13 Chişinău şi nr.17 Rezina, în condiții contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, manifestate prin deținerea în celule supraaglomerate și insalubre – în care se încalcă normele de igienă, umiditate

ridicată, prezența mucegaiului, insuficiența luminii naturale și artificiale, fapt ce contravine Hotărârii Guvernului RM nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați.

La acest capitol, instanța de recurs remarcă că ***condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 13 Chișinău*** integral se confirmă prin rapoartele Consiliului pentru Prevenirea Torturii din anul 2017, prin care s-a stabilit că în Penitenciarul nr. 13 Chișinău persistă problema spațiilor locative, celulelor suprapopulate, fiecărui deținut revenindu-i un spațiu locativ de aproximativ 2,1 m^2. Totodată, accesul la lumină naturală este limitat în majoritatea celulelor din cauza ferestrelor de dimensiuni mici. La fel, specialiștii din cadrul CPT au recomandat autorităților din Republica Moldova ca să-şi mărească eforturile în sensul îmbunătățirii condițiilor de detenție curente în penitenciarul respectiv.

De asemenea, conform raportului privind vizita preventivă efectuată ***la Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău*** la data de 04.01.2018 întocmit de către Consiliul pentru Prevenirea Torturii (CPT) se atestă următoarele: Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău constituie, în sine, o sursă de stres care poate duce la intensificarea gândurilor suicidale. Condițiile de detenție în penitenciar nu pot acorda o atmosferă, cît de puțin, terapeutică. La momentul vizitei fiecare deținut beneficia de suprafață locativă de aproximativ de 2,1 m^2 . Conform ordinului MJ nr. 1159 din 19.12.2017, numărul maxim de deținuți admis pentru deținere în penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău a fost redus pînă la 570 persoane, iar numărul deținuților aflați în P-13 la data de 04.01.2018 era de 1070 persoane. Geamurile de dimensiuni mici nu facilitează pătrunderea luminii solare în celule. Permiterea fumatului în celule şi în alte încăperi defavorizează ceilalți deținuți nefumători. Deținuții nu au la dispoziție servicii de salubrizare/spălare a hainelor/lenjeriei. Administrația Penitenciarului nr. 13 nu oferă deținuților lenjeria strict necesară. Unele spații de plimbări sunt utilizate drept spații de uscare a hainelor. Există o problemă în asigurarea cu personal medical, ce influențează accesul la servicii medicale a condamnaților, precum şi documentarea pretinselor acte de tortură, tratamente inumane şi degradante.

La data de 07.09.2016 Amnesty International - Moldova a efectuat o vizită de monitorizare la Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău şi a constatat existența unor celule suprapopulate, grupuri sanitare murdare şi sistem de aerisire nefuncțional şi, pe de altă parte, existența unor celule renovate recent din contul deținuților, dotate cu frigidere, televizoare, ferestre de termopan şi cuptoare cu microunde. Amnesty International - Moldova a cerut Guvernului să închidă Penitenciarul nr. 13, deoarece condițiile de detenție a acestuia nu corespund standardelor internaționale.

În rapoartele anterioare, Promo-LEX a atenționat asupra condițiilor de detenție proaste din Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău şi alte penitenciare din

Republica Moldova. La fel, Asociația a publicat date statistice care arată că rata de încarcerare la 100000 de locuitori este una foarte mare (220 de deținuți la 100000 de locuitori, în comparație cu media europeană de 140 de deținuți la 100000 de locuitori). La moment în Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău sunt deținute 1100 de persoane, deşi capacitatea penitenciarului este de 500 de persoane.

În aceeași ordine de idei, urmează a fi reiterată şi practica CEDO în cauzele privind condițiile inumane şi degradante de detenție în Penitenciarele din RM, astfel că în cauza *Baştovoi vs. Moldova* Curtea a subliniat natura recurentă a problemelor legate de condițiile proaste de detenție în Penitenciarul nr. 13 din Chișinău. CEDO a observat că ea a indicat anterior autorităților că acestea urmează să adopte măsuri adecvate pentru a pune capăt la ceea ce pare a fi o problemă sistemică *(Cristioglo c. Moldovei, 26 aprilie 2016).* Rapoartele întocmite de Ombudsman şi CPT în perioada cînd reclamantul a fost deținut în penitenciar indică că în această instituție condițiile proaste de detenție predomină. Curtea a observat că Guvernul nu a prezentat nici o dovadă în susținerea afirmației sale că au avut loc îmbunătățiri considerabile în ultimii ani. Curtea a constatat că pe durata detenției sale în Penitenciarul nr. 13 mun. Chișinău reclamantul a fost supus condițiilor de detenție de o severitate care depășește nivelul inerent de suferință în detenție şi că a avut loc violarea Articolului 3 din Convenție. Curtea a atenționat că ea a examinat în mod repetat dacă există un recurs eficient în Moldova în ceea ce privește alegațiile privind condițiile proaste de detenție şi a constatat cu fiecare ocazie că remediile la care s-a referit Guvernul erau ineficiente pentru persoanele care continuă să fie deținute în condiții incompatibile cu Articolul 3 din Convenție. Curtea nu a găsit motiv să se depărteze de la aceste constatări în cazul din speță. Corespunzător, ea a constatat că a avut loc violarea Articolului 13 în conjuncție cu Articolul 3.

Colegiul penal remarcă că, condițiile de detenție din Penitenciarul nr. 17 Rezina integral se confirmă prin raportul privind respectarea drepturilor şi libertăților omului în Republica Moldova în anul 2021, în cadrul căruia membrii Consiliului pentru prevenirea torturii, creat pe lângă Oficiul Avocatului Poporului, au constatat că condițiile materiale de detenție în instituțiile penitenciare (nr.17, nr.11, nr.5, nr.13, nr.10, nr.16, nr.8, nr.12, nr.2) rămân alarmante. Ombudsmanul reafirmă angajamentul Guvernului de asigurare a condițiilor demne în spațiile închise şi îndeamnă executivul să decidă asupra unei evaluări globale a situației. Alocarea fragmentară şi insuficientă a resurselor financiare în fiecare an poate să nu fie soluția optimă. Prin urmare, probabil este necesar de revizuit conceptul executării măsurilor privative de libertate, având în vedere austeritatea bugetului public.

Drept consecință, Colegiul penal va respinge alegațiile recurentului potrivit cărora pe perioada detenției în Penitenciarele nr.13 Chişinău şi nr.17 Rezina

condamnatul Grosu Ion nu a fost marginalizat sub nici un aspect inuman și/sau degradant, fiindu-i acordat minimul de condiții a executării detenției, or, la analiza condițiilor de cazare a deținutului urmează a se reține prevederile Hotărârii Guvernului RM nr. 583 din 26 mai 2006 cu privire la aprobarea Statutului executării pedepsei de către condamnați, care în punctul 464 stipulează că fiecare deținut se asigură cu spațiu de cazare în mărime nu mai mică de 4 m^2, care trebuie să fie iluminat natural şi artificial, încălzit şi ventilat conform normativelor de construcții.

În susținerea celor expuse, Colegiul penal notează dispoziția art.473^4 alin.(1) Cod de procedură penală, potrivit căreia la evaluarea condițiilor de detenție, instanța de judecată dă apreciere atât probelor prezentate de părți, cât şi rapoartelor instituțiilor naționale şi internaționale în domeniu.

În acest sens CtEDO a explicat că, dacă există o dispută cu privire la condițiile de detenție între părți, nu este necesar să se constate veridicitatea fiecărui element litigios: atunci când alegația gravă nu este respinsă de către statul pârât, poate fi conchisă încălcarea art. 3 din Convenție. Este cazul când statul este unicul care deține informații susceptibile de a confirma sau respinge alegațiile reclamantului.

Prin urmare, principiul potrivit căruia proba îi revine celui care afirmă nu se aplică întotdeauna. Faptul că statul nu prezintă aceste informații îi permite Curții să ajungă la concluzia că alegația este una justificată *(a se vedea în acest sens cauza A. şi alții c. Regatului Unit, 12 februarie 2009, § 132; cauza Idalov c. Rusiei, 22 mai 2012, § 98).*

La acest capitol, Colegiul penal reține că în conformitate cu art. 473^4 alin. (4) Cod de procedură penală, în cazul constatării circumstanțelor prevăzute la art.473^2 alin. (3), instanța de judecată dispune reducerea pedepsei condamnatului, calculându-se de la 1 la 2 zile de reduceri pentru 10 zile de detenție în condiții precare calculate cumulativ. Instanța de judecată poate rotunji în favoarea condamnatului termenul de pedeapsă constatat ca fiind executat în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, pentru a deduce integral acest termen din termenul rămas neexecutat.

În temeiul prevederilor art. 473^2 alin. (3) Cod de procedură penală, condamnații care au fost deținuți cel puțin 10 zile în condiții contrare prevederilor art.3 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului şi a libertăților fundamentale, drepturi care reies din obligația statului de a asigura condițiile de detenție, pot solicita, cu titlu de despăgubiri, reducerea pedepsei.

Astfel, instanța de fond a constatat că, Grosu Ion s-a aflat în condiții de detenție contrare prevederilor art. 3 din Convenția pentru apărarea drepturilor

omului şi a libertăților fundamentale în Penitenciarele nr.13 Chişinău şi nr.17 Rezina o perioadă de 260 zile.

Prin urmare, având în vedere că s-au adeverit alegațiile condamnatului privind condițiile inumane de detenție, luând în considerație totalitatea efectelor cumulative ale condițiilor generale raportate la caracteristicile individuale ale condamnatului, precum şi intensitatea, gravitatea şi durata încălcării, ținând cont de principiile proporționalității şi echității, instanța de fond corect a considerat necesar, oportun şi rezonabil de a reduce 26 zile, pentru perioada de 260 zile, în care s-a aflat în detenție în Penitenciarele nr.13 Chișinău şi nr.17 Rezina cu calcularea a 1 (una) zi de reducere pentru 10 (zece) zile de detenție.

În asemenea circumstanțe, Colegiul penal conchide că prima instanță în mod întemeiat a dispus reducerea termenului pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 8 ani, stabilită lui Grosu Ion prin decizia Curții de Apel Chișinău din 03.02.2021, în total cu 26 zile, în acest sens ținându-se seama de severitatea și gravitatea condițiilor de detenție contrare art. 3 din Convenție.

Astfel, Colegiul penal apreciază că remediul aplicat în speța dată este unul adecvat şi suficient, bazat pe o justă şi echitabilă evaluare a circumstanțelor de fapt, cu o legătură rezonabilă de cauzalitate dintre prejudiciul cauzat şi recompensa instituită şi care va avea efectul compensatoriu proporțional circumstanțelor constatate.

În atare circumstanțe, instanța de recurs reține că instanța de fond a pronunțat o încheiere întemeiată şi motivată, iar în situația în care instanța şi-a motivat decizia luată, arătând în mod concret la împrejurările care infirmă/afirmă acuzația, permițând părților să utilizeze eficient orice drept de recurs eventual, o curte de recurs poate, în principiu, să se mulțumească de a relua motivele jurisdicției de primă instanță *(Hotărârea CtEDO Garcia Ruis versus Spania).*

Pe motivele expuse mai sus, Colegiul penal va respinge recursul directorului interimar al Penitenciarului nr. 17 Rezina, Adrian Paterău declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 19 decembrie 2025 ca fiind nefondat, menținând fără modificări încheierea adoptată de prima instanță.

În conformitate cu prevederile art.449 alin. (1) pct.1) lit. a) Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Recursul directorului interimar al Penitenciarului nr. 17 Rezina, Adrian Paterău declarat împotriva încheierii Judecătoriei Orhei, sediul Rezina din 19 decembrie 2025, prin care a fost admisă plângerea condamnatului Grosu Ion, împotriva administrației instituțiilor penitenciare referitoare la condițiile de detenție, care afectează drepturile condamnatului garantate de art. 3 din Convenția

pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, se respinge ca nefondat, cu menținerea încheierii în cauză fără modificări.

Decizia este irevocabilă.

Președintele completului: **Judecător:** **Judecător:**